

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Ursache Petru,

judcătorii – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către avocatul Dudulica Liubomir în numele părții vătămate Busuioc Gheorghe, prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02 martie 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016,

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02 martie 2016 au fost respinse ca inadmisibile, plângerile depuse de petiționarii Busuioc Gheorghe și Busuioc Vladimir, formulate în baza art. 313 Cod procedură penală, prin care au solicitat anularea ordonanței emise de către procurorul în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga din 10.07.2015 privind scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru, și cu clasarea cauzei penale nr.2014010340, cu constatarea ca ilegal și neîntemeiat refuzul procurorului sect. Centru, mun. Chișinău, Geru Nicolae de a examina plângerea depusă la 19.08.2015; declararea nulității ordonanței procurorului sect. Centru, mun. Chișinău, Geru Nicolae din 06.10.2015 și declararea nulității ordonanțelor emise de procurorul în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga din data de 01.09.2015 și 10.07.2015 în cauza penală nr.2014010340; anularea ordonanței emise de către procurorul în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga din 01.09.2015 privind scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru, și cu clasarea cauzei penale nr.2014010340, și anularea ca neîntemeiată ordonanța procurorului sect. Centru, mun. Chișinău, Geru Nicolae din 06.10.2015.

2. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, avocatul Ceachir Constantin în numele lui Busuioc Vladimir a declarat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 10-361/15 din 02.03 2016, a ordonanțelor emise la 06.10.2015 de către procurorul sect. Centru mun. Chișinău, Geru Nicolae; la 01.09.2015 și la 10.07.2015, emise de procurorul în Procuratura Centru mun. Chișinău, Pavalachi Olga ca neîntemeiate, adoptarea hotărârii de a obliga procurorul să lichideze încălcările depistate, să îndeplinească prevederile

art.19 Cod de procedură penală, continuare cercetării cazului de către alți procurori în mod obiectiv și nepărtinitor pentru aprecierea corectă a acțiunilor infractorilor Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru și trimiterea lor în judecată.

În motivarea recursului declarat s-a invocat că, încheierea Judecătoriei Centru este neîntemeiată pe lege, pasibilă casării deoarece contravine prevederilor art.19 Cod de procedură penală și faptei săvârșire de către infractorii Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru, căreia i s-a dat o încadrare juridică greșită cu scopul eliberării neîntemeiate de la responsabilitatea penală pentru acțiunile criminale comise.

Instanța de judecată superficial și tendențios favorabil infractorilor a emis o încheiere nejustificată. Cert este faptul că în ordonanța din 10.07.2015 eronat este indicat și locul infracțiunii mun. Chișinău, str.Schinoasa Deal 14b, care de fapt a avut loc în marketul din str. Schinoasa Deal, 51/8 mun. Chișinău. Circumstanțele cazului au fost falsificate în favoarea infractorilor fără careva temei legal. Gălăgia în magazin a început-o Cristea Dumitru împreună cu Parfenii Dumitru Dumitru, la ce le-a făcut observație să se poarte frumos în public, ce nu le-a fost pe plac și au continuat acțiunile de huliganism grav, chemându-l în ajutor pe Parfenii Dumitru Ion, care a venit cu pistolul „Baical-442” și a efectuat împușcături la rând în ei, rănindu-i grav și au fost salvați de medic, care le-a acordat asistența medicală în spital.

2.1. De asemenea a depus recurs și avocatul Dudulica Liubomir în numele lui Busuioc Gheorghe, prin care a solicitat admiterea recursului și casarea încheierii ca neîntemeiată și vădit nefondată. Constatarea încălcării drepturilor petiționarului în cadrul urmăririi penale - dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil prin ordonanța din 10.07.2015. Anularea ca neîntemeiată și ilegală a ordonanței emise de către procurorul în Procuratura Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga din 01.09.2015 privind scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare și a lui Parfenii Dumitru Dumitru, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii și clasarea cauzei penale nr.2014010340, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare. Anularea ordonanței emise de către procurorul ierarhic superior în temeiul art. 299 Cod de procedură penală.

În motivarea recursului declarat s-a invocat că, plângerea a fost examinată formal și s-au făcut concluzii alogice cu ignorarea prevederilor legii. Nu s-a examinat cazul în modul stabilit de lege, obligații stabilite la art. 19 alin.(3) Cod de procedură penală. Examinarea plângerii nu a fost efectuată sub toate aspectele. Ordonanța contestată nu este una motivată și s-a limitat emitentul, doar la explicațiile părților audiate, fără a se da apreciere probelor care au fost acumulate pe parcursul urmăririi penale.

Textul ordonanței contestate coincide în mare parte cu textul ordonanței din 10.07.2015. Suplimentar s-a completat cu câteva argumente formale, de ordin general și mențiunea referitor la existența în acțiunile lui Busuioc Gheorghe a componentei contravenției prevăzute de art. 78 Cod contravențional, dar nu poate fi atras la răspundere din motivul expirării termenului de prescripție.

De fapt, competența examinării cauzelor contravenționale date este clar determinată de Codul contravențional și nu este în competența procuraturii, deci, concluzia dată fiind ilegală, emisă cu depășirea gravă a competenței materiale.

Concluziile expuse sunt contradictorii și nu sunt confirmate prin careva probe. Probele s-au apreciat unilateral, fiind luată ca bază declarațiile bănuiților care, în scop de apărare pot da orice tip de declarații, fără a surveni careva consecințe negative pentru declarații false, fără să se țină cont de declarațiile părții vătămate și a martorilor, care au fost preveniți de răspunderea ce o poartă conform art. 312 Cod penal și nu s-a ținut cont că probele acumulate demonstrează versiunea părții vătămate și nu cea a învinuiților.

Referitor la încălcarea drepturilor lui Busuioc Gheorghe în ordonanțele contestate s-a omis să se expună și anume că nu a fost înștiințat Busuioc Gheorghe despre finalizarea procesului penal și nu i-a fost asigurat dreptul acestuia de a depune cereri, de a face obiecții, de a prezenta probe - drepturi prevăzute de art. 60 Cod de procedură penală; nu s-a ținut cont de faptul că între declarațiile persoanelor audiate sunt foarte multe divergențe care urmau a fi înlăturate prin petrecerea procedurii de confruntare sau alte măsuri procesuale, astfel, fiind viciat grav mersul procesului penal.

S-a menționat că este neîntemeiată și contrară legii și concluzia instanței de judecată care a respins ca inadmisibile plângerile depuse, drept temei fiind invocat pronunțarea de către Curtea de Apel Chișinău la 17.12.2015 a deciziei de respingere a recursului depus în procedura de contestare a aceleiași ordonanțe din 01.09.2015.

Concluzia de inadmisibilitate a plângerilor părții vătămate Busuioc Gheorghe este greșită, or, la examinarea plângerilor și recursurilor depuse de către învinuiți s-a invocat încălcarea drepturilor părții acuzate și nu a părților vătămate, nici instanța de judecată nefiind în drept să se pronunțe în defavoarea petiționarilor.

În conformitate cu prevederile art. 60 Cod de procedură penală partea vătămată are un șir de drepturi, care au fost încălcate.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016 au fost respinse ca nefondate recursurile avocatului Ceachir Constantin în numele lui Busuioc Vladimir și a avocatului Dudulica Liubomir în numele lui Busuioc Gheorghe și menținută fără modificări încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02.03.2016.

4. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a menționat că în cauză potrivit art. 313 alin. (1) Cod de procedură penală, „plângerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate specială de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către bănuit, învinuit, apărător, partea vătămată, de alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul în care persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plângerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plângerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege”.

Alin. (6) al aceleași norme prevede că, „încheierea judecătorului de instrucție este irevocabilă, cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la Curtea de Apel în termen de 15 zile de la data pronunțării”.

Instanța de apel a reținut că potrivit materialelor cauzei s-a constatat că, prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30.10.2015, judecătorul de instrucție, Bularu Sergiu a dispus conexarea pentru examinare într-o singură procedură plângerile petiționarilor Busuioc Vladimir și Busuioc Gheorghe, cu nr. 10-361/2015, 10-408/2015 și 10-417/2015, cu atribuirea nr. final 10-361/2015.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02.11.2015, s-a admis declarația de abținere a judecătorului Bularu Sergiu de la examinarea prezentei plângeri.

Prin încheierea Judecătoriei Centru din 09.12.2015 s-a admis declarația de abținere a judecătorului Munteanu Dorin de la examinarea prezentei plângeri.

La data de 22.02.2014 de către SUP IP al sect. Centru, mun. Chișinău a fost pornită urmărirea penală în baza art. 287 alin. (3) Cod penal.

La 10.07.2015 de către procurorul în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga a fost emisă ordonanța, prin care s-a decis scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare și a lui Parfenii Dumitru Dumitru, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii și clasarea cauzei penale nr.2014010340, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare.

Ordonanța dată, cât și a procurorului ierarhic superior au fost contestate la judecătorul de instrucție, iar la data de 17.07.2015 prin încheierea nr. 10-269/15 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a dispus respingerea plângerii ca neîntemeiate privind anularea ordonanței din 10.07.2015 a procurorului în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga, prin care s-a decis scoaterea de sub urmărire penală a lui Parfenii Dumitru Ion și a lui Parfenii Dumitru Dumitru, cu clasarea cauzei penale nr.2014010340, cât și anularea ordonanței procurorului ierarhic superior din 16.07.2015.

Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru au contestat încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17.07.2015, iar Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău din 03.08.2015, a emis decizia prin care admite recursul, anulează ordonanțele contestate și restituie cauza la un control suplimentar, astfel ordonanțele contestate din 10.07.2015 și 16.07.2015 au fost anulate.

Mai mult ca atât, la 01.09.2015 de către procurorul în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga a fost emisă ordonanța prin care s-a decis scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare și a lui Parfenii Dumitru Dumitru, deoarece fapta nu întrunește

elementele infracțiunii și clasarea cauzei penale nr.2014010340, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare.

Nefiind de acord cu această ordonanță, Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru au contestat la procurorul ierarhic superior, iar la 07.09.2015 procurorul sect.Centru, mun.Chișinău, Geru Nicolae prin ordonanță a dispus respingerea ca neîntemeiate a plângerilor privind dezacordul cu ordonanța de clasare a urmăririi penale din 01.09.2015.

Ulterior, fiind sesizată instanța de judecată prin încheierea nr. 10-341/15 din 16.09.2015 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău s-a dispus respingerea ca neîntemeiată, plângerea reprezentantului petiționarilor înaintată în baza art.313 Cod de procedură penală, și s-au menținut ordonanțele contestate din 01.09.2015 și a procurorului ierarhic superior din 07.09.2015.

Astfel, instanța de judecată a constatat, că capetele de cerere prin care se solicită anularea ordonanțelor evidențiate supra urmează a fi recunoscute ca inadmisibile, deoarece ordonanța emisă de către procurorul în Procuratura sect. Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga din 10.07.2015 privind scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion și Parfenii Dumitru Dumitru, cu clasarea cauzei penale nr.2014010340 și ordonanța procurorului ierarhic superior au fost anulate prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03.08.2015.

În aceste circumstanțe instanța de apel a conchis, că în speță obiectul de examinare este epuizat, or prin hotărâri irevocabile și anume deciziile instanței de apel, instanța s-a expus asupra legalității ordonanțelor contestate, nefiind posibilă în cazul dat examinarea aceluiași obiect în privința căruia există o decizie irevocabilă.

Astfel, instanța de apel a menționat că examinarea în fond a ordonanțelor contestate asupra cărora s-a expus o altă instanță printr-o decizie irevocabilă, ar fi o ingerință asupra securității raportului juridic.

În sensul dat s-a subliniat că instanța corect a respins ca inadmisibile, plângerile depuse de petiționarii Busuioc Gheorghe și Busuioc Vladimir, formulate în baza art. 313 Cod procedură penală.

Instanța de apel a reiterat că în situația în care instanța și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CtEDO din 21.01.1999 în cauza Garcia Ruis versus Spania).

Prin urmare, instanța de apel a considerat că argumentele invocate de recurenți nu și-au găsit confirmare în ședința instanței de recurs. Analizând materialele prezentate, instanța nu a găsit temei de admitere a recursurilor înaintate.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs în anulare de către avocatul Dudulica Liubomir în numele părții vătămate Busuioc Gheorghe, care solicită casarea acestora ca fiind neîntemeiate și vădit nefondate cu emiterea unei decizii noi prin care să se constate încălcarea drepturilor petiționarului în cadrul urmăririi penale - dreptul

la apărare, dreptul la un proces echitabil prin ordonanța din 10.07.2015; anularea ca neîntemeiată și ilegală a ordonanței emise de către procurorul în Procuratura Centru, mun. Chișinău, Pavalachi Olga din 01.09.2015 privind scoaterea de sub urmărire penală pe Parfenii Dumitru Ion, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare și a lui Parfenii Dumitru Dumitru, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii și clasarea cauzei penale nr.2014010340, deoarece fapta a fost produsă în stare de legitimă apărare; anularea ordonanței emise de către procurorul ierarhic superior în temeiul art. 299 Cod de procedură penală; constatarea încălcării drepturilor petiționarului în cadrul urmăririi penale - dreptul la apărare, dreptul la un proces echitabil; dispunerea efectuării unui control suplimentar și expedierea cauzei penale în instanța de judecată.

În cererea sa recurentul a invocat următoarele motive :

- ordonanța dată a fost întocmită și semnată de către o persoană care nu mai putea participa la examinarea cauzei date, deoarece, în conformitate cu prevederile art. 54 Cod de procedură penală „*procurorul nu poate participa la desfășurarea procesului în cauza penală dacă există cel puțin una din circumstanțele indicate în art.33, care se aplică în mod corespunzător*”;

- recurentul consideră că plângerea a fost examinată formal și s-au făcut concluzii alogice cu ignorarea prevederilor legii. Nu s-a examinat cazul în modul stabilit de lege, obligații stabilite la art. 19 alin. (3) Cod de procedură penală. Examinarea plângerii nu a fost efectuată sub toate aspectele;

- ordonanța contestată nu este una motivată și s-a limitat emitentul doar la explicațiile părților audiate, fără a se da apreciere probelor care au fost acumulate pe parcursul urmăririi penale;

- textul ordonanței contestate coincide în mare parte cu textul ordonanței din 10.07.2015. Suplimentar s-a completat cu câteva argumente formale, de ordin general și mențiunea referitor la existența în acțiunile lui Busuioc Gheorghe a componentei contravenției prevăzute de art. 78 Cod contravențional, dar nu poate fi atras la răspundere din motivul expirării termenului de prescripție;

- concluziile expuse sunt contradictorii și nu sunt confirmate prin careva probe. Probele s-au apreciat unilateral, fiind luată ca bază declarațiile bănușilor care, în scop de apărare pot da orice tip de declarații, fără a surveni careva consecințe negative pentru declarații false, fără să se țină cont de declarațiile părții vătămate și a martorilor care au fost preveniți de răspunderea ce o poartă conform art. 312 Cod penal și nu s-a ținut cont că probele acumulate demonstrează versiunea părții vătămate și nu cea a învinuiților;

- referitor la încălcarea drepturilor lui Busuioc Gheorghe în ordonanțele contestate s-a omis să se expună și anume că nu a fost înștiințat Busuioc Gheorghe, despre finalizarea procesului penal și nu i-a fost asigurat dreptul acestuia de a depune cereri, de a face obiecții, de a prezenta probe - drepturi prevăzute de art. 60 Cod de procedură penală; nu s-a ținut cont de faptul că între declarațiile persoanelor audiate sunt foarte

multe divergențe care urmau a fi înlăturate prin petrecerea procedurii de confruntare sau alte măsuri procesuale, astfel, fiind viciat grav mersul procesului penal. Aceste acțiuni contravin prevederilor art. 1, art. 7 Cod de procedură penală;

- este neîntemeiată și contrară legii și concluzia instanței de judecată care a respins ca inadmisibile plângerile depuse, drept temei fiind invocat pronunțarea de către Curtea de Apel Chișinău la 17.12.2015 a deciziei de respingere a recursului depus în procedura de contestare a aceleiași ordonanțe din 01.09.2015;

- concluzia de inadmisibilitate a plângerilor părții vătămate Busuioc Gheorghe este greșită, or, la examinarea plângerilor și recursurilor depuse de către învinuți s-a invocat încălcarea drepturilor părții acuzate și nu a părților vătămate, nici instanța de judecată nefiind în drept să se pronunțe în defavoarea petiționarilor;

- în conformitate cu prevederile art. 60 Cod de procedură penală partea vătămată are un șir de drepturi, care au fost încălcate;

- nu s-a ținut cont nici de precedentele similare acestei spețe invocate de către recurenți, or instanței de recurs i-au fost prezentate copia deciziei Curții Supreme de Justiție pe dosarul nr. Ire-229/10, prin care s-a stabilit cu certitudine legea materială și procesuală aplicabilă spețelor de acest gen;

- tot pe cauza penală dată s-a pronunțat și Curtea Europeană pentru Drepturile omului - cauza Ciobanu vs Moldova, hotărârea din 03.02.2015, redactată și notificată la 24.02.2015, prin care s-a constatat încălcarea de către Stat a art. 2 CEDO.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs în anulare remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de

achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu circumstanțele invocate în speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, adoptată în ordinea reglementată de art. 447- 449 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Dudulica Liubomir în numele părții vătămate Busuioc Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2016, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **08 februarie 2017.**

Președinte

Judecători

Ursache Petru

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin